

Een voorbeeld voor het genre

Het hoofd van Elias Canetti moet een unicum geweest zijn. Zelden heeft één man zoveel ideeën op papier gezet die tegelijkertijd briljant, menselijk, filosofisch, poëtisch en cynisch zijn. Heiner Goebbels heeft ze als uitgangspunt genomen voor een muziektheatervoorstelling die dankzij het gelijkmatig hoge niveau van alle participanten een voorbeeld voor het genre is.

De voorstelling begint als een concert. Het Mondriaan-kwartet speelt Sjostakovitsj, maar al na één beweging maakt de belichting voorzichtig maar dramatisch duidelijk dat er meer aan de hand is. Dan is er plots een wit speelveld en een acteur, André Wilms. Die begint een dans met lichtvlakken die de begrenzingen van zijn bestaan vormen en krijgt een tegenspeler: een robot met een antenne en een schijnwerper. Dat zijn de 'dieren' uit een tekst van Canetti, waarmee de eenzame zo'n bijzondere relatie heeft. Volgt nog een soort sketch over 'de dirigent' uit een bekender stukje van Canetti die gemakkelijk vulgair zou kunnen zijn, maar door Wilms met een zelfironie wordt gevuld die aan Jacques Tati herinnert. Ondertussen debiteert Wilms ononderbroken (in het Frans) de flitsende ideeën van de schrijver. Wilms is een begenadigd acteur met een feilloze, hoogst beschaafde tekstzegging en de uitstraling van een zichzelf relativerende, mooie oudere heer. Inmiddels staat er een huisje op het toneel dat het centrum van het vervolg zal worden. Het is de plek waarvan de eenzame in een vreemde stad zijn

■ André Wilms in *Eraritjaritjaka*: een begenadigd acteur met een feilloze, hoogst beschaafde tekstzegging en de uitstraling van een zichzelf relativerende, mooie oudere heer. (Foto Mario del Curto)

thuis maakt, een centraal thema van Canetti. Hier slaat de voorstelling om: Wilms verlaat de zaal, gevolgd door een videocamera, stapt buiten het theater in een auto, rijdt door de stad, gaat een appartement binnen, maakt daar eten klaar...

Dat alles wordt geprojecteerd op de vormen van het huis dat, als het ware opgeblazen, de achterwand van het toneel heeft ingenomen. Of althans, dat denken wij, want nog later blijkt Wilms zich in dat huis te bevinden en daar al de handelingen

uit te voeren die schijnbaar in een appartement ergens in de stad plaatsvonden. Het is een van de indrukwekkendste voorbeelden ooit vertoond van hoe ons brein indruk en werkelijkheid kan verwarren als het geconfronteerd wordt met het realistisch opgenomen beeld. De kracht ervan is echter ook te danken aan de technische perfectie waarmee alle elementen (video, tekst, licht, toneleffecten en muziek) met elkaar samenwerken om een illusie van realiteit (of was het toch een

echte toneelrealiteit?) te scheppen. Daarbij mag de rol van de muziek niet onderschat worden. Goebbels heeft allerlei werken voor strijk-kwartet uit de twintigste eeuw aan elkaar gebreed met eigen muziek tot een suite die meer is dan een soundtrack.

Niet al die muziek is van hetzelfde niveau, met name de flard Gavin Bryars, de groetheidswaanzin van John Oswald en een aantal episodes van Goebbels zelf vallen wat tegen. Soms (Bach op het einde) is ze een

beetje vrijblijvend aangebracht, maar als geheel is ze wel volstrekt adequaat. Soms is de muziek de motor van de voorstelling, op andere momenten onderstreept zij de tekst of het beeld en altijd lijkt ze ermee te versmelten. Daarenboven bewijst het Mondriaan-kwartet dat het een absoluut topensemble is dat ook – een uitzondering – volledig geloofwaardig op het podium staat. Op het einde weet je niet wat je het

De kracht van deze voorstelling is de technische perfectie waarmee video, tekst, licht, toneleffecten en muziek samenwerken om een illusie van realiteit te scheppen

meest moet bewonderen: het genie van Canetti, de perfectie van André Wilms en het Mondriaan-kwartet, de vlekkeloos lopende theater- en videotechniek of de manier waarop Heiner Goebbels dat allemaal aan elkaar lijmt en elkaar doet versterken. Zo is nu eenmaal goed muziektheater.

WAAR EN WANNEER Brussel, Kaaithater, zaterdag 7 mei

DE J
De De Mo
Peeters e
in de gate
van het K
afspeelt.
op als 'De
over hun

MISS AAR

Het festival is nog maar enkele dagen jong, maar nu al is duidelijk dat we geen dure toastjes met zalmmousse of gevulde champignons hoeven te verwachten na de vele premières en vernissages in de Brusselse zalen. Het feesthapje van dit jaar is de aardbei. Zonder room of bloemsuiker dan nog: puur natuur en geserveerd in fikse, rijpe stapels. Het sap druïpt al snel van ieders kin bij het beluisteren van de openingspeech van het festival in de al even rode hal van de Beursschouwburg, of bij de inwijding van de beeldende kunsttentoonstelling *Bangkok, Bangkok* in de zuilenzaal van De Markten.

Bangkok, Bangkok toont het werk van acht jonge Thaise kunstenaars die zich met film- en diaprojecties, foto's en metroplannetjes bezinnen over een grootstad die qua

co
he
de
tig
ka
bu
sl
ke
er
op
ve
ro
pe
na
sp
se
za
ti
w
di
se
b
d
a

www.demorgen.be